

BIBEL

Svenska Bibelsällskapets tidning 2/2017

Fler biblar behövs i Kambodjas byar

Sid 6

Nya bibelstatistiken för
2016 är klar!

Sid **4**

Kinas skiftande bibelutma-
ningar skapar huvudbry

Sid **10**

Magnus och Johanna i
Bibelbutiken ger boktips

Sid **12**

Vad är en kiasm i Bibeln?
Jonas Bergsten förklarar

Sid **16**

Glädje bland döva

Härligt leende ansikten på de döva ungdomar i Armenien som nyligen var med vid lanseringen av de första bibel-delarna på armeniskt teckenspråk! Nu är bibeltysnaden bruten. DVD:n med texter från Gamla testamentet är första delen av 365 berättelser på teckenspråk.

Har du e-post?

Du som har en e-postadress och meddelar oss den kommer framöver att kunna få tre e-brev/mejl per år där vi berättar om spännande bibelprojekt som vi inte hinner berätta om i tryckt form. Välkommen med din adress till info@bibeln.se! Nu uppdaterar vi vår utskickslista.

Lotta Ring svarar på givarfrågor

Det finns en rad sätt att ge en gåva till bibelarbetet. Du kan ge via inbetalningskort, autogiro, Internet, Swish, testamente eller kollekt. Alla gåvor är lika varmt välkomna och viktiga!

Du som får tidningen Bibel hem i brevlådan får ett inbetalningskort med adressbärarbladet. På det finns en OCR-kod som är knuten till ditt namn och ett särskilt plusgironummer för den typen av personknutna inbetalningar.

Samma gäller för våra direktadresserade kampanjbrev som skickas ut fyra gånger om året. Då berättar vi mer om de bibelprojekt som vi lovat att stödja.

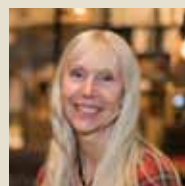
Ibland sänder vi ut kampanjblad som bilagor i kristen press. De presenterar oftast vår insamling till Kina. Då följer ett öppet inbetalningskort med. I juni kommer just en sådan annonskampanj i tidningarna Dagen, Sändaren, Världen idag och Seniorposten.

Du som är prenumerant av någon av dessa tidningar kan hålla utkik. Vi har lite fina Kinanyheter på ingång. (Du kan även läsa om Kina på sidan 10 i detta nummer av Bibel.)

Ger du via autogiro?

Du som ger via autogiro varje månad undrar kanske varför du får samma typ av brev som andra? Vi vill så gärna hålla dig uppdaterad om vad dina pengar går till, och det blir dyrare tryckmässigt att göra specifika brev för endast autogirogivarna. Då måste tryckeriet ha en ny version av trycksaken och göra en omstart i tryckpressen, och det blir dyrare. Vi har koll på att du redan ger via autogiro och hoppas bara att du vill följa våra aktuella bibelinsatser.

Personligen är jag djupt tacksam och själagläd över alla våra bibelvänner! /LR

Apropå Bibelbutikkens satsning på brett utbud av biblar

Original Anders Persson

Foto Grace Smith

Arun Sok Nhep och hans medhjälpare i Kambodja på väg med biblar i lasten. Läs mer på sid 6.

Uthålligt och hängivet

Aret är 1977. Jag är 19 år och på väg till Frankrike för min första riktiga utlandserfarenhet. Framför mig ligger ett okänt år, men ändå tryggt. Jag ska bo hos vänner,

vet vilka uppgifter som väntar och lämnar en hemmiljö som

”Såren läks inte så snabbt och fattigdomen är utbredd.”

står kvar och väntar på mig när tiden utomlands är över.

Samtidigt dyker en jämnårig grabb upp i Frankrike efter strapatsrika turer från Asien till Europa. Han heter Arun Sok Nhep och kommer från Kambodja. Det är ett under att han är vid liv. Diktatorn Pol Pot har genom sin blodiga regim dödat 1,7 miljoner kambodjaner under perioden 1975 till 1978. Arun hör till de lyckligt lottade som lyckas fly landet.

Kriget härjar

Kambodja och grannländerna Laos och Vietnam har varit en krigszon i 16 år. Fler bomber fälls över detta område än över hela Europa under 2:a världskriget. När Pol Pot kommer till makten finns förhoppningar om en ljusare framtid. Men det blir värre.

De röda khmerernas skräckvälde hör till historiens lömskaste. Arun, ensam och med fasansfulla minnen i bagaget, bränner alla broar bakom sig och möter sitt nya hemland på obestämd tid.

Biblarna tar slut

Nu har 40 år passerat. Kambodja är i dag en stapplande demokrati med frihet att uttrycka sin tro. Arun utildade sig till pastor och är tillbaka i sitt hemland och leder ett omfattande bibelarbete som sträcker sig över Sydostasien. Han är uppskattad inom bibelsällskapsvärlden och en känd kristen ledare. Hans fru Ruth leder det nationella arbetet.

Kambodjas historia gör sig dock påmind. Såren läks inte så snabbt och fattigdomen är utbredd. Genom bibelsällskapets arbete får fattiga chansen att äga en egen Bibel. Kyrkan växer, därmed även bibelutmaningarna.

När jag då och då möter Arun inom United Bible Societies brukar vi prata om våra erfarenheter från ungdomsåren. Med så olika bakgrunder hamnade vi ändå i samma bibelfälla, drivna av hängivenhet för Guds ord.

Anders Blåberg
Generalsekreterare

Svenska Bibelsällskapet

arbetar för att Bibeln ska översättas, spridas och användas. Vi är en del av världens största bibelrörelse som heter United Bible Societies, UBS. Via UBS arbetar vi tillsammans med 147 andra bibelsällskap för att göra världens mest lästa bok ännu mer känd och tillgänglig.

Kontakt

Besöksadress (Öppet 10–12, 13–16)
Bangårdsgatan 4 A, Uppsala

Postadress
Box 1235, 751 42 Uppsala

Tfn 018-18 63 30

E-post info@bibeln.se

Org nr 802000-3292

Webbplatser

www.bibelsallskapet.se
www.bibelbutiken.se
www.bibeln.se

Ge en gåva

Välkommen att ge en gåva till Bibelsällskapets arbete! Använd något av numren nedan.

Swish 123 900 62 63

Pg 90 06 26-3

Bg 900-6263

Tidningen BIBEL

ges ut av Svenska Bibelsällskapet

Ansvarig utgivare
Anders Blåberg
E-post anders.blaberg@bibeln.se

Redaktör/layoutare
Lotta Ring
E-post lotta.ring@bibeln.se

ISSN 2000-7752

Omslagsbild

Flicka i byn Teaktour, Kambodja.

Foto: Clare Kendall

Tryckeri: Lenanders, Kalmar, 2017

Foto Andrea Rhodes

Nya bibelsiffror för 2016

Nu finns hela Bibeln översatt till 648 språk. Det är en ökning med 85 språk jämfört med året innan. United Bible Societies, Wycliffe Global Alliance och Progress.Bible har hjälpts åt att sammanställa statistiken.

Under 2016 medverkade bibelsällskapen inom United Bible Societies (UBS) till att bibelöversättningar på 61 språk fullbordades. Dessa 61 språk talas av 428 miljoner människor.

31 av språken fick bibelöversättningar för första gången! Dessa 31 översättningar berör 95 miljoner människor som skulle kunna vara förstagångsläsare av bibeltexterna på sitt språk.

Förstagångsöversättningarna bestod av 17 helbiblar, 6 nya testamenten, 7 bibeldelar och 3 studiebiblar.

Språk förändras ständigt, därför behöver bibelsällskapen också satsa på att revidera äldre bibelöversättningar och utbilda nya översättare så att så många som möjligt kan få tillgång till Bibelns budskap i dag.

Alexander Schweitzer, ansvarig för United Bible Societies bibelöversättningsenhet, kommenterar:

– Vi fullföljer vårt uppdrag att ge människor tillgång till Bibeln på deras hjärtespråk. Därför har vi under 2016 medverkat till både nya översättningar och revideringar av Bibeln på mer än 60 språk. Detta är en otrolig förmån, men också en stor utmaning. Var med och be för våra bibelöversättare och översättningskonsulter så att 2017 också blir ett framgångsrikt bibelår! Vi har ett avgörande missionsuppdrag tillsammans.

648 språk har hela Bibeln

För närvarande finns 6 880 språk i världen som talas av 7,4 miljarder människor. Endast 648 av dessa språk, med 5,1 miljarder användare, har nu hela

Bibeln översatt. Ytterligare 1 432 språk talade av 657 miljoner människor har Nya testamentet. För 434 miljoner människor finns tillgång till delar av Bibeln. Det betyder att kvar finns 253 miljoner människor som lämnas utan någon del av Bibeln översatt till deras modersmål.

United Bible Societies arbetar för att alla en dag ska ha tillgång till hela Bibeln på sitt språk. Nationella bibelsällskap är för närvarande involverade i 400 översättningsprojekt över hela världen.

I Sverige arbetar vi med nord-, syd- och lulesamiska. En lättläst utgåva av Nya testamentet på svenska är också under produktion där Bibelsällskapet bidrar med bibelvetenskaplig expertis till LL-förlaget, en del av Myndigheten för tillgängliga medier. Det lättlästa NT väntas vara klart under 2018. ●

Bibelarbete på Balkan

Fem bibelsällskap i samverkan

Politiska spänningar och nationalism har inte hindrat serber, kroater, slovenier, makedonier och albaner från att gå samman och lyfta fram Bibeln i detta oroliga hörn av Europa. Samarbetet går under namnet West Balcan Partnership.

I rollen som Svenska Bibelsällskapets ledare var jag inbjuden till Leskovac, Serbien, för att diskutera framtidsplaner med kollegorna från Balkan. I år ska vi bland annat bidra med 90 000 kr till en ny albansk bibelöversättning.

Staden Leskovac kallades en gång för Serbiens "Manchester". Här fanns en utbredd textilindustri, men under senaste balkankriget slogs ekonomin i spillror och i dag finns inget kvar av industrin. Arbetslösheten är hög. Den ligger på 20 procent, bland ungdomar uppåt 50 procent. En fjärdedel av befolkningen lever under fattigdomsstrecket. Siffrorna kan gälla för i stort sett alla länderna på Balkan, inte bara för Serbien.

Utsatthet

I Leskovac bor en stor grupp romer. För dem är läget än mer utsatt. Bland romska ungdomar är arbetslösheten 95 procent – en nästan ofattbar siffra. Mitt i detta utsatta område finns en romsk pingstförsamling som serbiska bibelsällskapet kunnat stötta. En stor del av den romska befolkningen är kristna och församlingen har ett socialt inflytande långt över dess storlek. I spetsen för församlingen står pastor Zoran.

Zoran var tidigare musiklektör, ateist och aktiv i kommunistpartiet. Genom en kris kom han till tro och livet fick en helt ny inriktning. Det började med att hans son blev svårt cancersjuk med prognosen två månader kvar att leva. I sin desperation ville Zoran avsluta sitt liv och planerade för det. Men Gud hade tydligen en annan plan för honom. Några medlemmar i församlingen bad för den sjuke

gossen och ett under inträffade. Efter två månader blev han friskförklarad. Detta blev till omvändelse för Zoran som senare blev pastor för hela den romska befolkningen i området. Det serbiska bibelsällskapet har varit ett gott stöd för Zoran och hans församling.

I samma stad driver den ortodoxa kyrkan en bibelskola med stöd från bibelsällskapet. Bibelstudiegrupper är inte så vanliga inom den ortodoxa kyrkan.

Drömmer om bibeläventyr

Med små medel har bibelsällskapet lyckats åstadkomma imponerande saker. En av förklaringarna heter Vera Mitic, generalsekreterare sedan ett par år tillbaka. Själv är hon ortodox men har lyckats bygga förtroende och insteg hos olika kyrkor i landet. Detta är viktigt på det splittrade Balkan.

Hon bär också på en dröm kopplad till Sverige – att få se Bibeläventyret etablerat på skolorna i Serbien. Med tanke på den energi hon utstrålar finns chansen att hon kommer att lyckas.

På den gemensamma arenan har de fem bibelsällskapen bland annat organiserat bibelmarathon i de större städerna, inbjudit till seminarier för bibelöversättare och tagit fram söndagsskolemateriäl. I höstas ordnades en fotbollsturnering med lag från olika kyrkor i regionen. Alla som var med berättar om en mycket engagerad nunna som coachade sitt pojklag från Bosnien-Herzegovina. Det gjorde intryck på alla.

Att skapa mötesplatser där separation och rensningar fått råda under lång tid är tydligen en god strategi.

Anders Blåberg

*Anders och Vera i sam-
språk med en deltagare.*

Folket som reser sig

Kyrkor växer med förnyat hopp

Bibelsällskapets Magnus Wingård berättar om Kambodja, detta mångfacetterade land där vi nu bidrar till både biblar och bibelöversättning.

Det är svårt att ta in alla faser folket i Kambodja har tvingats gå igenom. Från Vietnamkriget till de röda khmererna har landet gång på gång tvingats på knä, och i dag är man ett av de fattigaste länderna i Asien. En fjärdedel av befolkningen kan varken läsa eller skriva, och mer än en tredjedel måste klara sig på under tio kronor om dagen.

Under Vietnamkriget 1955–1975 släppte USA två miljoner ton bomber i landet för att försöka hindra den nord-vietnamesiska arméns och FNL-gerillans operationer. Med de röda khmerernas intåg följde ett ännu värre kapitel med arbetsläger, tortyr och avrättningar av

alla som kunde tänkas vara en fiende till den nya makten. Man riktade särskilt in sig på militärer, dem med högre utbildning och människor med inflytande i samhället. Alla skolor lades också ned.

Gamla minor ligger kvar

Eftersom stora delar av Kambodja är minerade dör och skadas fortfarande hundratals människor varje år, vilket har lett till att landet har en stor andel handikappade. Fattigdom, korruption och extremt låga löner gör att landet har svårt att utvecklas.

Låt mig nu få berätta något underbart. Kyrkan, som nästan utrotades på

sjuttioalet, växer just nu i en takt som påminner om vad som hände i Kina för femton år sedan. De kristna utgör ungefär tre procent i ett land som är nästan uteslutande buddhistiskt, men kambodjanerna har funnit ett nytt hopp i kristendomen och det bildas nya kyrkor hela tiden. Men församlingsmedlemmarna har inte råd att köpa biblar. Vi är med och subventionerar priserna.

Tillsammans har vi möjlighet att förändra liv genom att ge till bibelarbetet. Vi kan göra människors drömmar till verklighet. Bibelsällskapet i Kambodja är på plats och gör de praktiska insatserna, inklusive alfabetiseringsprojekt. På grund av en känslig politisk situation sker allt med vishet och försiktighet.

Magnus Wingård

Foton UBS

Kambodjas fattigaste bor på vattnet

Den lilla byn Mechrey är ett fattigt samhälle bland många andra i Kambodja. Men det finns en skillnad, den här byn ligger mitt i en flod och består av ett antal flottar som är hopsurrade med varandra. Vibol har bott i byn sedan hon var elva år, och när hon var sexton gifte hon sig med Tin. Tillsammans har de tre barn.

De bor i ett litet rum utan väggar. Golvet som är av trä håller på att ruttna

bort. Under regnperioden vräker vattnet in, och som en följd är barnen ofta sjuka.

Tin fiskar varje dag och säljer allt han får upp, men pengarna räcker bara till lite ris och mediciner.

Tin diskuterar gärna bibelfrågor.

När biblarna kom till byn

För två år sedan blev Vibol och Tin kristna. När det kambodjanska bibelsällskapet besökte den lilla flytande byn fick de en bibel. Den är nu deras käraste ägodel.

– Genom Bibeln har jag lärt mig att jag kan sätta upp mål för framtiden. Även om jag är fattig så är Gud inte fattig. Jag vet inte vad som händer i framtiden men jag litar på Gud, säger Vibol.

Vibol har aldrig lärt sig läsa, men Tin läser högt för familjen varje dag.

– Min fru och mina barn blir lyckliga av att jag läser för dem, för de älskar att höra Bibelns berättelser, berättar Tin.

Kambodjas bibelsällskap ska starta en läskurs i byn, så Vibol kommer att få chansen att lära sig läsa så att hon själv kan ta del av innehållet i Bibeln. Den utmaningen tar hon sig gärna an.

Vibol älskar familjens bibel. Hon kan inte läsa själv ännu, men hennes make Tin läser högt.

Magnus Wingård

Den lilla familjen samlas runt Bibeln när Tin läser, och så pratar de om berättelserna.

Arun Sok Neph arbetar i Sydostasien för United Bible Societies. Han bor i Kambodja där hans hustru Ruth Craddock är ledare för bibelsällskapet. Samtidigt ansvarar han själv bland annat för bibelarbetet i Laos och Vietnam. Han är en känd profil i bibelsällskapsvärlden och en förkämpe för att göra Bibeln tillgänglig.

Självklar rätt

Kristna måste få läsa sin bibel

Bibelentusiasten Arun Sok Neph verkar ha en ousinlig energi. Han stödjer bibelsällskapets arbete i Kambodja och har som målsättning att kunna förse alla kristna familjer i landet med en bibel på deras språk.

Han är lycklig över väckelsen han får vara med om just nu och de människor som kommer till tro varje dag.

Arun berättar gärna om sig själv och sitt eget liv.

– Jag kan inte ens föreställa mig att inte kunna läsa Guds Ord. Det är en kristens rättighet att ha tillgång till Bibeln.

Hur skulle det vara?

Vad tänker du när du läser de orden? Själv har jag svårt att se hur min tro skulle se ut i dag om jag inte hade haft en bibel att läsa genom åren.

Bibelsällskapet i Kambodja jobbar

för att sänka priset på biblar så att den kristna delen av befolkningen ska ha råd att köpa dem. Koordinator Arun Sok Neph berättar att det här är ett projekt som välkomnas av kyrkorna.

Arbetet har ett värde

– Pastorena vill inte att vi delar ut biblarna gratis, för om människor får betala något förstår de att kyrkoarbete kostar. En pastor berättade för mig att när de slutade ge bort biblar ökade kollekten eftersom det ändrade inställningen hos folket.

Under de närmaste åren har det kambodjanska bibelsällskapet som målsättning att distribuera 100 000 biblar och över en miljon häften med delar av Bibeln.

För sjuttio kronor kan vi trycka och distribuera en bibel till en människa i Kambodja. Sjuttio kronor i Sverige räcker kanske till en fika på stan eller till en ostbit i mataffären, men i Kambodja kan den summan pengar förändra en människas liv.

Stark längtan

För bonden Kai Rae i östra Kambodja har längtan efter Bibeln varit stark under lång tid.

Hon försöker försörja sig själv och sina barn och drömmer om att få lära sig läsa så att hon själv kan få en djupare förståelse för Bibelns texter.

Hon blev kristen för fjorton år sedan. Tre av hennes barn blev sjuka, och utan pengar till mediciner vände hon sig till Gud som en sista utväg. Alla barnen

Foto Claire Kendall

Kai Rae vill lära sig läsa så att hon inte är beroende av att andra läser Bibeln för henne.

tillfrisknade, och sedan den dagen har hon gått regelbundet till kyrkan, och hon älskar undervisningen. Hon vet att man håller på att översätta Bibeln till hennes minoritetsspråk bunong och ser fram emot att få läsa Bibeln själv.

– Jag önskar så mycket att jag kunde läsa den. Snälla be för mig att jag ska lära mig läsa så att jag kan förstå Bibeln! Jag önskar mig också en egen bibel så att jag alltid kan ha den med mig, var jag än går.

Det enda pastorena har i dag är handskrivna delar av Bibeln, och den otåliga längtan hos befolkningen är stor.

Magnus Wingård

Arun Sok Neph.

Foto Grace Smith

Arun delar ut barnböcker i en bosättning.

Bibelöversättning är känslig verksamhet

Om jag vill ha en bibel går jag bara till närmaste bokhandel och köper vilken utgåva jag vill. För de flesta människor ser verkligheten annorlunda ut. Till att börja med är det inte säkert att det ens finns en bibel på rätt språk, dessutom har de flesta inte råd med en bibel även om de kan få tag på en. Det är också en fråga om logistik. Biblar ska inte bara översättas och tryckas, de ska också hitta fram till läsarna. Det finns stammar och byar som ligger så till att det krävs vandringar och båtresor i flera dagar för att nå dem.

Stiengfolket är en stam som lever längs gränsen mellan Vietnam och Kambodja. Stammen består av ungefär 90 000 människor, och de tusentals som nu har blivit kristna är svårt förtryckta av myndigheterna på bägge sidor.

Trots det stora antalet kristna finns det ingen bibel på stieng, och de flesta pastorer får översätta Bibeln från vietnamesiska för att kunna predika i sina kyrkor. De har nu bett om hjälp att göra en bibelöversättning.

Vet mer än vi får berätta

Vi behöver samla in 135 000 kr i år för att stiengfolket ska kunna få läsa Bibeln. Mer än så kan jag inte säga utan att utsätta människor för fara eftersom myndigheterna inte är positivt inställda till bibelöversättningsarbetet.

Trots problemen växer kristendomen snabbt i området. Vi behöver hjälpa alla som dagligen blir kristna. Vi kan börja med att få stiengöversättningen i mål.

Magnus Wingård

Foto URS

Phalla Chrey kommenterar bibelbristen i Kambodja så här: "Jag känner inte att jag kan lyssna på Gud när vi skickar Bibeln vi har fram och tillbaka mellan varandra. Om jag hade en egen bibel skulle det bara vara jag och Gud. Jag skulle läsa den långsamt och njuta av varje ord."

Foto Susanna Burton

Foto Andrew Hood

Kinas kristna tar

Fler och fler blir kristna i landet med världens största befolkning. Bristen på utbildade präster, biblar och bibelmateriel blir allt mer akut.

Idet officiellt ateistiska Kina har man ingen religionsundervisning i skolan. För kommunistpartiets medlemmar är det inte heller tillåtet att ha en trosrelation.

Mot denna bakgrund är det desto mer anmärkningsvärt att aktiviteten har ökat i landets kyrkor sedan kulturrevolutionens slut 1976.

Veckodagarna är fyllda med bönenöten, bibelstudier och bibellektioner. Som kulmen på veckan kommer söndagen med flera gudstjänster. I en del kyrkor på landsbygden börjar söndagen redan klockan 05.00 med bön i kyrkan.

Tillväxt trots förföljelser

Men kan kristna verkligen få leva ut sin tro med tanke på myndigheternas regelverk?

Det finns mängder av vittnesbörd om hur de kristna förföljs i Kina, men som en källa svarade på frågan: "Det är som att fråga hur vädret är i Europa. Du kommer att få många olika svar."

På många platser finns det goda möjligheter för kristna att ha en församlingssamfund. Men ibland finns det tydliga begränsningar vad gäller religiösa aktiviteter.

I en provins revs en kyrkobyggnad eftersom den "inte överensstämde med byggreglerna". Korset på en kyrkas tak togs bort och fick placeras på väggen i stället. Lokala myndigheter menade att korset riskerade att falla ner och skada människor under de frekventa tyfoner

som drabbade området vid vissa tider under året.

Nu börjar dock dylika markeringar avta. I september fanns kors på de flesta kyrkor i provinsen.

Fler än man ser

Att miljontals blir kristna är helt klart, även om kyrkdörrarna ibland står stängda. Ingen vet exakt hur många kristna som finns i Kina. De officiella siffrorna säger cirka 40 miljoner. Fem miljoner är katoliker. Resten är protestanter, och deras kyrkor är registrerade i paraplyorganisationen China Church Council. Men läggs alla de underjordiska kyrkornas medlemmar till summan ökar antalet kristna till minst det dubbla.

Den protestantiska kyrkan framstår som samlad, så långt det nu är möjligt. Den är ekumenisk och har inte den mångfald av olika inriktningar som man kan hitta på många andra platser i värld-

Foto Synne Garfi

Antalet kristna i Kina ökar hela tiden. Nu finns viss öppenhet för att utveckla söndagsskolorna, en viktig insats då många föräldrar tvingas lämna sina barn hos anhöriga för jobb i storstäderna. Barnen behöver stimulans och de anhöriga avlastning. Ett större socialt engagemang märks. Vad gäller biblar är bristen fortfarande stor trots att cirka 75 miljoner kinesiska biblar har tryckts på bibeltryckeriet i Nanjing. Det säger något om vad som händer i Kina. Flickan till höger kontrollerar bindningen på biblarna innan de går vidare ut i landet.

ansvar

den. Huvudsaken är att du är en kristen. Teologiska oenigheter finns naturligtvis och kommer upp till ytan efter hand som religionen etableras och formuleras på utbildningsinstitutionerna.

Brist på präster

Den snabba tillväxten av kristna gör att Kina saknar utbildade präster och pastorer. Majoriteten av predikanterna är lekmän med kort teologisk utbildning. Inom det registrerade församlingssystemet får de inte dela ut nattvarden innan de är prästvigda. I den underjordiska kyrkan är liturgin fri. Nattvarden delas

av dem som är på plats, och förkunnelsen präglas naturligtvis av församlings-

ledarnas kunskap och erfarenhet, vilken kan vara begränsad. Det är en av anledningarna till att utbildning står högt upp på önskelistan bland kyrkoledare.

Nanjing på östkusten i Jiangsuprovinen, ett stenkast från Shanghai, är en knutpunkt för utbildning av blivande präster. Flera av studenterna är kvinnor.

I Henanprovinen, som har den största koncentrationen av kristna i Kina, finns möjlighet till teologiska studier på många nivåer. Från forskarnivå till söndagsskollärarnivå.

Söndagsskolor

Tidigare var församlingspräster mest inriktade på att förkunna. Men allt eftersom har kyrkorna tagit sig an flera sociala aktiviteter – med regeringens samtycke. Diakonin utvecklas. Myndigheterna ser att kyrkorna kan vara med och bära en viktig samhällsörda. Det gäller även söndagsskolorna som spelar en central roll med tanke på de upp emot 70 miljoner efterlämnade barn vars föräldrar flyttat till storstäderna

för att arbeta. Kristna mor- och farföräldrar som tagit sig an vårdnaden, och ensamstående föräldrar, får välbehövlig vila under gudstjänsten när barnen tas om hand av söndagsskolornas tålmodiga ledare och får lyssna till goda berättelser.

Fadderkyrkor

Flera stora kyrkor har också tagit små kyrkor på landsbygden under sina vingar och hjälper dem med utbildning, biblar och bibelmateriel. Men all verksamhet kräver pengar. Även om Kina upplever välstånd är det fortfarande en minoritet av de kristna som är så rika att de kan bära kyrkorna ekonomiskt. En del välbeställda kristna gör redan mycket för att

stödja utsatta, men det kan naturligtvis göras mer.

Våra kollegor i Kina arrangerar möten för att diskutera socialt ansvar, vilket ger resultat, men det är en lång väg att gå innan de kristna i Kina klarar att hjälpa alla sina bröder och systrar. Fattigdomen på landsbygden är enorm. Många lever på mindre än 14 kronor om dagen.

Det finns oändligt stor tacksamhet från kyrkoledare på både nationell nivå och gräsrotsnivå för allt stöd de redan har fått från bibelgivarna i Sverige. De sänder sina varmaste hälsningar och ett hjärtligt tack!

Lotta Ring & Synne Garff

”*Stora kyrkor har tagit små kyrkor under sina vingar.*”

Foto Synne Garff

Senaste nytt från Bibelbutiken

Den stora nyheten i butiken ... är nog jag. Hej! Jag heter Magnus Wingård, och jag är den nya föreståndaren för Bibelbutiken. När jag var liten hade jag en faster som brukade komma och läsa för mig. Långt innan jag kunde läsa själv satt hon på min sängkant och fyllde mitt huvud med fantastiska historier. Mina två favoritböcker var *Alice i underlandet* och *Varför är det så ont om Q?* Men det var när mina föräldrar började läsa Barnens Bibel för mig som jag verkligen började älska böcker, och då speciellt Bibeln. Det är en kärlek som håller i sig än i dag.

Bibelsällskapets mål är att göra Bibeln översatt, spridd, känd och använd. Många av de kristna bröder och systrar som nu kommer till Sverige har just ingenting när det kommer till ägodelar. En så enkel sak som att kunna läsa Bibeln på sitt eget språk betyder väldigt mycket. Därför undrar jag om du vill hjälpa mig? Oroa dig inte, det är väldigt enkelt. Jag undrar

bara hur det ser ut i din församling? Behöver ni biblar? Längre ner på sidan har vi några tips på de biblar som efterfrågas mest när folk hör av sig till oss.

Jag är glad att jag får vara i Bibelbutikens lokaler, och det här är nog världens bästa jobb. Har du önskemål kring sortimentet eller finns det något annat vi kan hjälpa till med? Du hittar mig och Johanna Widell via bibelbutiken.se, tfn 018-18 63 30 eller e-post butik@bibeln.se. Du är alltid välkommen in i vår butik på Bangårdsgatan 4 A i Uppsala!

Magnus Wingård
Bibelbutiken

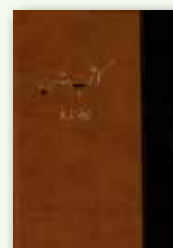
Utländskt bibelmateriel - beställ via bibelbutiken.se

Arabisk bibel
Good News Arabic
Modern översättning
Best nr 1068
Pris 249:-

Syrisk bibel
Syrien, Irak
Modern översättning
Best nr 437
Pris 239:-

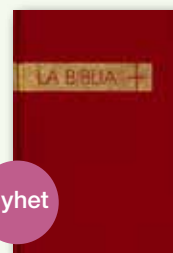
Persisk bibel
New Millennium Edition
Best nr 1931
Pris 249:-

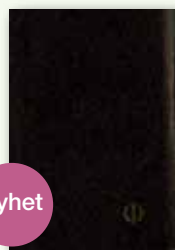
Tysk bibel
Lutherbibeln 2017,
med apokryferna.
Best nr 2100
Pris 179:-

Tysk barnbibel
Die Kinder
Barnet kan vara med och
rita och skriva.
Best nr 2101
Pris 169:-

Spansk bibel
La Biblia, Traducción
Interconfesional
Best nr 2097
Pris 249:-

Färöisk bibel
Svart skinnimitation,
guldsnitt. Språket är
snarlikt den fornnordiska
äldvalskan.
Best nr 2100
Pris 179:-

On the road
A journey through the
Bible for migrants
33 bibelställen som utgår
från flykt men också om
hopp i dessa situationer.
Best nr 2036
Pris 20:-

Arab/eng målarbok
Bibeltexter på arabiska
och engelska. Vänder sig
speciellt till flyktningbarn.

Best nr 2097
Pris 20:-

Nyhet

Nyhet

*Finns även på svenska,
arabiska och farsi*

**Förklaringsboken
svåra ställen i Bibeln**
(Göran Skytte)

Författaren söker svar på Nya testamentets svåraste passager genom samtal med teologer, vetenskapsmän och kyrkoledare. Resultatet är tydligt, klargörande och väldigt spännande.

**Best nr 2083
Pris 269:-**

Läs Magnus tankar om Förklaringsboken på nästa sida!

Helt enkelt kristen
(Tom Wright)

Den här boken börjar utifrån förutsättningar att läsaren inte har någon kunskap om (eller kanske rent av motvilja mot) religion i största allmänhet och kristen tro i synnerhet.

**Best nr 2108
Pris 59:-**

En guide till Johannesbrevet och Judasbrevet
(Jens Wallin)

"Kärlek, glädje och gemenskap – Är det inte vad vi alla längtar efter? Johannes visar hur vi finner det och Judas hur vi bevarar det."

**Best nr 2115
Pris 99:-**

Nyhet

Jonas Bergsten har skrivit "bibelskolan" på sista sidan i tidningen!

Kyrkoårets texter, årgång 3
(Jonas Bergsten)

Svenska Kärnbibeln är en ny expanderad bibelöversättning. Där det behövs, används flera svenska ord för att försöka förmedla grundtextens ord och förklara bibliska begrepp.

**Best nr 1872
Pris 149:-**

Årgång 1 och 2 finns att beställa på bibelbutiken.se

Ledare i motvind
(Marcus Sönerbrandt / Sören Perder)

Andra Korintherbrevet
Vad utmärker en ledare i Guds rike? Och hur bär man sig åt för att fortsätta vara en god ledare när färden går i stark motvind?

**Best nr 2095
Pris 279:-**

Martin Luther
(Birgit Stolt)

En uppgörelse med den ensidigt negativa schablonbild av Martin Luther som dominerar i Sverige. Skriven av en spåkvetare och tar inte upp Luthers teologi.

**Best nr 2096
Pris 239:-**

Ingångar

Ett frågespel som utmanar en grupp att under lekfulla former utforska en bibeltext.

**Best nr 2104
Pris 198:-**

Fraktkostnad tillkommer. Reservation för slutförsäljning. Du kan även göra din beställning på bibelbutiken.se

Jag beställer följande:

- ☐ Förklaringsboken, 269:- (nr 2083)
- ☐ Ingångar, 198:- (nr 2104)
- ☐ Martin Luther, 239:- (nr 2096)
- ☐ Helt enkelt kristen, 59:- (nr 2108)
- ☐ Guide till Johannes brev och Judas, 99:- (nr 2115)
- ☐ Ledare i motvind, 279:- (nr 2195)
- ☐ Kyrkoårets texter årgång 3, 149:- (nr 1872)
- ☐ Jag vill även passa på att skänka en gåva på 50 kr till bibelarbete

BIBEL
BUTIKEN

Sänd talongen till:
Bibelsällskapet
Box 1235
751 42 Uppsala

Namn och adress: _____

Mobilnr (för postens sms-avi): _____

Anges e-post för utskick av vårt nyhetsbrev

Talongpriserna gäller till 170430

Journalistens djupdykning lyfter Bibeln

"I flera år sökte jag i olika kyrkor och olika församlingar, utan att finna förfäste."

Så börjar Göran Skyttes senaste bok *Förklaringsboken*.

Förklaringsboken är ett förunderligt verk. Skyttes bakgrund som undersökande journalist märks på varje sida. Han låter oss ta del av processen att skriva en bok, och ibland känns det nästan som om man läser någons dagbok eftersom den är djupt personlig. Det här är hjärtefrågor som Skytte har jobbat länge med.

Som läsare dras man snabbt in i texten och får följa med på en resa genom Bibeln. Träffsäkra analyser blandas med en stor portion ödmjukhet vilket gör den avväpnande och inbjudande.

Känslan är att man sitter med Göran själv i vardagsrummet och med en kaffekopp i handen får vara en del av ett samtal. Han är aldrig ute efter att ifrågasätta texterna utan vill förstå dem, och det finns en tydlig längtan efter att få dyka ner djupare i texternas betydelse.

Nya tankegångar

Jag uppskattar när en bok kan få mig att tänka i nya banor och se saker som tidigare varit dolda för mig. Några saker som imponerar speciellt på mig i den här boken är dels när författaren ger oss en inblick i Johannas liv (en lärjunge till Jesus, och jo, hon finns i din bibel) och dels hans utläggningar kring vikten av tonfall. När vi läser Jesus ord, ser vi

då framför oss att han säger det med ett hårt eller mjukt tonfall? Det gör i slutändan att orden ser väldigt olika ut och kan vara en viktig övning för oss.

Stilen som Skytte har känns uppfriskande, och det är som om jag får en välbehövlig vitamininjektion. Inte bara uppmuntras vi att våga ställa frågor om det som känns svårt utan – ännu viktigare – vi läsare uppmuntras att prata med varandra om de frågor vi bär på.

Du hittar *Förklaringsboken*, och många andra bra böcker, i Bibelbutiken på Bangårdsgatan eller i webbshoppen.

Magnus Wingård

Bli månadsgivare och få en bok!

Få boken *Sångernas Sång* om Höga Visan hemskickad till dig som tack när du anmäler dig som månadsgivare via autogiro! Har du fått tidningen hemskickad med posten hittar du en talong för autogiro på baksidan av adressbärabladet som följde med tidningen. Fyll i den och sänd den till vårt kansli! Du bestämmer gävosumman.

Har du ingen talong är du välkommen att höra av dig via telefon 018-18 63 30 eller e-post info@bibeln.se.

Bibelsällskapets arbete bärs av givarnas gåvor. Vi är djupt tacksamma för var och en som vill bidra efter förmåga och tackar för det förtroendet.

Att ge via autogiro är det bästa sättet att sänka administrationskostnaderna. Med andra ord är det ett klokt och effektivt givande. De fasta gåvorna som vi vet kommer via autogiro utgör dessutom en trygghet för flera av projekten vi stödjer och underlättar planeringen.

Varje tia gör skillnad. Snittpriset för en bibel ligger mellan 40 och 70 kr. Kanske 50 kronor i månaden kan verka lite, men på ett år hinner du förse tolv personer i tolv olika länder med Bibeln!

Bibelhungern är stor. Att få hålla en egen bibel i handen kan vara en efterlängtat och omvälvande händelse efter år av saknad. Med hjälp av din månads-gåva möter vi bibelbehoven.

Jag önskar information eller material

- ☐ Jag vill bli stödmedlem i Bibelsällskapet för ☐ 200:- per år, eller ☐ 1 000:-, livslångt medlemskap
- ☐ Jag önskar läsplanen Bibelläsning & Bön 2017
- ☐ Jag vill få tidningen Bibel 4 ggr/år gratis i 2 år
- ☐ Jag vill bli fast givare varje månad via autogiro
- ☐ Jag beställer folder om Bibeläventyret, antal: _____
- ☐ Jag önskar beställningsblad för gåvogram *Högtid/minne*
- ☐ Jag önskar information kring att skriva testamente
- ☐ Jag beställer "bibelgodishäftet" *Smaka och se*, antal: _____

Namn och adress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Sänd talongen till:
Bibelsällskapet
Box 1235
751 42 Uppsala

Följ med på resa till det heliga landet! I år med vandringsmöjligheter!

Följ med och vandra på de historiska platserna som nämns i Bibeln, känn dofterna i basarer, möt människorna, se de lokala bibelsällskapens arbete och upplev bibeldramer där händelserna utspelade sig en gång.

I september finns chansen att vidga sina vyer och lära sig nya intressanta saker som kan bidra till förståelsen av Bibelns texter. I år finns även möjlighet att vandra på vandringsleder som Jesus gick.

Tid: 10–17 september 2017. Flygavgångar från både Kastrup och Arlanda till Tel Aviv.

Pris: 15 800 kr (Barnrabatt om 1 100 eller 3 000 kr)

Medverkande: Olof Brandt, Bibeläventyret, Mia Berggren, pastor Ekumeniakyrkan, Urban Lennartsson, teolog, Irené Kärrbom, guide, samt ledare för de olika lokala bibelsällskapen och Anders Sjöberg, präst.

Anmälan, folder och information: Anmälan kan du göra på www.bibelsallskapet.se eller via talong i informationsfoldern som du beställer via Urban Lennartsson, urban@bibeln.se, 073-656 60 85 eller resebyrån Duveskogs reseservice, info@duvres.se, 0278-160 05.

Resdags?

Gamla sedlar kan komma till nytta

Om du råkar ha kvar sedlar som inte längre används i handeln kan du sända dem till ekonom Linnéa Svensmark, Bi-

belsallskapet, Box 1235, 751 42 Uppsala. Hon växlar in pengarna och behållningen går till bibelarbetet! Varmt tack!

16–18 juni

Samiska kyrkodagar, Arvidsjaur. Presentation av de lulesamiska och nordsamiska bibelprojekten. Anmälan via Svenska kyrkans webbplats.

22–25 juni

Anders Blåberg medverkar över midsommar på Klintagården, Köpingsvik.

26–27 augusti

Anders Blåberg medverkar vid bibelhelg i Elim, Simrishamn.

2–3 september

Anders Blåberg medverkar vid församlingshelg med tre kyrkor, Rumsdala.

9 september

Anders Blåberg medverkar vid RPG Skånes evenemang i Åhus.

28 september – 1 oktober

Vi ses på bokmässan, Göteborg.

Fler instruktörer behövs, så tipsa gärna om kurstillfällena nedan!

Bibeläventyrets instruktörskurser

10–17 september

Studieresa till Israel.

Gamla testamentet:

18–21 september

Helsjön, Horred.

23–26 oktober

Piperska, Lundsbrunn.

Nya testamentet:

9–11 oktober

Piperska, Lundsbrunn.

BIBEL SÄLLSKAPET

En kort beskrivning

Svenska Bibelsällskapets uppdrag är att göra Bibeln översatt, känd, tillgänglig och använd i Sverige och i andra länder.

Visionen är att ständigt öppna nya möjligheter till möten mellan människor och Bibeln. Att översätta och sprida

Bibeln och hjälpa människor i olika livssituationer och sammanhang att ta del av Bibelns texter ingår därför i målsättningen för arbetet.

Vi är en ekumenisk ideell förening som leds av en styrelse och ett huvudmannaråd. Huvudmannarådet består av representanter för kyrkor och samfund i Sverige, Svenska Akademien, Vitterhetsakademien och Ekumeniska rådet i Finland. Svenska Bibelsällskapet är en del av en världsvid gemenskap av 148

självständiga, nationella bibelsällskap förenade i United Bible Societies (UBS). Via UBS stödjer vi med hjälp av våra givare en rad internationella projekt som kretsar kring bibelöversättning, bibelspridning, mission och humanitära insatser. Vi drivs med hjälp av gåvor och har 90-konto.

90
KONTO
**SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL**

Exempel på en kiasm:

Psalm 23

Liten bibelskola

Herren är min herde,	A
ingenting skall fattas mig.	B
Han för mig i vall på gröna ängar, han låter mig vila vid lugna vatten.	C
Han ger mig ny kraft och leder mig på rätta vägar, sitt namn till ära. han låter mig vila vid lugna vatten.	D
ty du är med mig,	E
din käpp och din stav gör mig trygg.	D
Du dukar ett bord för mig i mina fienders åsyn, du smörjer mitt huvud med olja och fyller min bägare till brädden.	C
Din godhet och nåd skall följa mig varje dag i mitt liv,	B
Herren hus skall vara mitt hem så länge jag lever.	A

*Bibeln är full av stilistiska grepp som vill hjälpa oss att förstå dess innehåll. Här förklarar Jonas Bergsten vad en så kallad **kiasm** är för något. Jonas är bibelöversättare och arbetar med Svenska Kärnbibeln. Han är även med i ledningsgruppen för läsarsatsningen Anta Utmaningen.*

Bibeln är så rik på skatter och har så många djup! Kanske du lagt märke till hur varannan rad i *Psaltaren* ofta är inskjuten? Det är för att visa på en vanligt förekommande form av hebreisk poesi som kallas parallelism. Samma tanke upprepas i den andra raden och förstärks med en synonym eller kontrast. Det finns dock hundratala andra litterära knep som Bibelns författare använder sig av.

Hamburgermodell

Vi är vana vid att läsa en text linjärt med inledning följt av några punkter och sist en slutsats. En helt annan form är kiasmen¹ där temat i första raden hör ihop med temat i den sista, temat i andra raden med näst sista osv. Centralt finns huvudpoängen. Man kan likna en kiasm vid en hamburgare med flera lager!

Psalm 23 är ett bra exempel på en kiasm. Det hebreiska personliga gudsnamnet Jahve förekommer bara i första och sista raden och ramar in hela psalmen.

Herren är min herde (v 1) och jag vill alltid bo i *Herrens hus* (v 6).

I andra versen används bilden av en herde som för fåren i vall till gröna ängar och stilla vatten. Samma tema med mat och dryck återkommer i vers fem med det dukade bordet och den fyllda bägaren.

Nästa tema är Guds ledning (D i bilden ovan). Han *leder mig på rätta vägar* (v 3). Samma tema återfinns i versen där herdestaven pekar ut riktningen.

Kiasmens centrum och höjdpunkt är *du är med mig* (E). Här i mitten sker också ett skifte. Hittills har Gud tilltalats med han men blir nu ett personligare du/din. Det verkar som om prövningen, vandringen genom dödsskuggans dal, gör att vår relation med Gud förvandlas och blir djupare och mer personlig.

Det förekommer kiasmer i hela Bibeln. Både i kortare och i längre stycken på flera nivåer. De flesta har nog noterat hur Paulus "upprepar" sig till korinthierna i sitt första brev. Kapitel 12 och

kapitel 14 handlar om andliga gåvor och däremellan kommer det centrala – kärlekens lov. Även den beskrivningen har ett kiastiskt mönster. Den börjar och slutar med positiva beskrivningar, medan åtta punkter i mitten definierar kärlek genom att skriva vad den inte är (1 Kor 13:4–7).

Pedagogen Paulus

Tänk om Paulus svarar på korinthiernas frågor och samtidigt konstruerar texten som en kiasm där varje del hjälper oss i förståelsen av den andra?

Korset (kap 1–4) hör ju tematiskt ihop med uppståndelsen som återfinns i slutet (kap 15). Nästa stora stycke handlar om kvinnor och män i familjen (kap 4–7) och knyter senare an till män och kvinnor i gudstjänsten (kap 11–14). Centralt behandlas frågan hur man lever som kristen i en fallen värld (kap 8–11).

Även om kiasmer inte är en exakt vetenskap är det något som ofta hjälper oss i förståelsen av en text. Bibeln är en fantastisk bok med många lager!

Jonas Bergsten

1. Namnet kiasm kommer från grekiska ordet chiasmus som betyder "placering korsvis". Det ordet kommer i sin tur från den grekiska bokstaven χ (chi) som ser ut som ett kryss.